יום ב', כ"ה בטבת תשס"ז (15 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הפתקה האדומה, ועוד...

מצוה גוררת מצוה וסיפור גורר סיפור, אלא שהפעם הסיפור השני גורר את הראשון. לשבוע הבא אנו מתכננים להביא קטע מהספר "זכרונות ארץ-ישׂראל" על מסעיו של אחד המתיישבים הראשונים לעלות ארצה בתקופה המכונה "העליה הראשונה":

> העלייה הראשונה ("עליית האיכרים") הוא כינוי לגל ההגירה היהודי הציוני הראשון והנרחב לארץ ישראל בעת החדשה, ממזרח אירופה ומתימן בין השנים 1881 ל-1903. אמנם בכל שנות הגלות עלו יהודים לארץ וגם בקבוצות, כמו בעליית בעלי התוספות ועליית תלמידי הגר"א; אולם אלו היו קבוצות קטנות יותר ומניעיהם היו אידאולוגיים-דתיים, ולא היה להן מניע בעל אופי מדיני.

וסיפורו של אותו "עולה חדש" מעניין מספיק בפני עצמו. והכל בהקשר להתעוררותה של אדמת הקודש של ארץ-ישׂראל בחודש שבט – ראש חודש שבט הבעל"ט הוא ביום שבת קודש הקרובה.

והנה, בסקירה על האירועים של היום, **כ"ה בטבת** בשנת תרס"ב [1902], נמצא כי:

> בפעם הראשונה התורכים מעניקים ליהודים הבאים לארץ רשיון תנועה חוקי לשלושה חודשים בלבד, כל זה תמורת הפקדת דרכונם. רשיון שהייה זה בארץ ישראל נודע בשם "**הפתקה האדומה**".

והפתקה המיוחלת הזאת גוררת אותנו לתוך עיון במצב היהודים באותם הימים הקודמים ל"עליה הראשונה" ולתנאים ששררו בארץ בימים ההם, הרי הם לא דומים לזמן הזה – כ-100 שנה לאחר מכן. וכדי עוד לעזור לנו לשׂים דברים בפרספקטיבה הרצויה, הדברים הנ"ל:

> =... צריכים אנו לחלוק כבוד לממשלה שלנו עם כל חסרונותיה, ולזכור את יום העצמאות, יום המסמל את הצלתנו ממוות לחיים ואת צאתנו "משעבוד לגאולה". יש לזכור את העבר הרחוק והקרוב ואת העלבונות שסבלנו. זוכרני כי בשעה שהיתה ארץ-ישׂראל תחת ממשלת טורקיה, גזרה פתאום ממשלה זו, שאסור ליהודי רוסי לבוא לארץ-ישׂראל (הספרדים היו קוראים זאת אז בשם "איסורי ביאה"), ואם זכה מישהו מיהודי רוסיה לעלות, לוקחים ממנו את הדרכון שלו ומוסרים לו במקומו "**פתקה אדומה**" (שלפיה אסור היה לו להתמהמה בארץ ישראל יותר מ-3 חודשים), מיד עם הגיעו לנמל... גם אחר-כך, לאחר הצהרת בלפור, כשהממשלה האנגלית הדמוקראטית והתרבותית כביכול, הבטיחה את ארץ-ישׂראל לעם ישׂראל, זוכרים אנו עדיין את הפוגרומים שנעשׂו בארץ-ישׂראל בעטיה של ממשלה זו, וגם אחר-כך את סידור הסרטיפיקאטים, שרק לפיהם יכולים היו יהודים לעלות לארץ-ישׂראל. כמה גדול היה הכאב והעלבון שבארצנו אנו: אי-אפשר לנו להכנס בלי רשיון של איזו ממשלה זרה ונכרית, שלא היה לה כל חלק בארצנו, ועכשיו כשזכינו כי ארץ-ישׂראל היא שלנו וכל יהודי יכול לעלות ולבוא אל הארץ, עכשיו שיש לנו ב"ה משטרה משלנו, צבא משלנו, עכשיו כשארץ-ישׂראל חזרה להיות שוב מדינת ישׂראל [**?** מ.ג.], הריני חושב זאת לחטא ופשע אם אין אנו מרגישים את החובה להודות ולהלל לה' על החסד שעשׂה אתנו... =

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
בשׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל